ނަންބަރު: (PP)341-ADMN/341/2023/1
`
އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ އުކުޅަހު ކައުންސިލު ގެ އިދާރާ
އއ.އުކުޅަސް،
ދިވެހިރާއްޖެ.
ރަށުގެ ވަށައިގެންވާ ހުސްބިންތައް ބޭނުން ކުރުމާއި ކުއްޔަށް ދިނުމާއިބެހޭ އުޞޫލު
ފުރަތަމަ ބާބު
އާންމު މާއްދާތައް
ތަޢާރަފާއި ނަން 1. (ހ) މިއީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުޞޫލުން
ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު(ގެ 149 ވަނަ މާއްދާއިން އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ އުކުޅަހު ކައުންސިލް
އަށް ލިބިދޭ ބާރުގެ ދަށުން، ކައުންސިލުން އެކުލަވާލާފައިވާ ރަށުގެ ވަށައިގެންވާ
ހުސްބިންތައް ބޭނުން ކުރުމާއި ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގައި ކައުންސިލުން ޢަމަލު ކުރާނޭ އުޞޫލު
ބަޔާން ކުރުމުގެ ގޮތުން އެކުލަވާލެވޭ އުޞޫލެކެވެ.
(ށ) މި އުސޫލަށް ކިޔާނީ "ރަށުގެ ވަށައިގެންވާ ހުސްބިންތައް ބޭނުން ކުރުމާއި ކުއްޔަށް
"
ދިނުމާއިބެހޭ އުޞޫލު އެވެ.
މަޤްސަދު 2. މިއީ ބޮޑެތި އިންވެސްޓްމަންޓްތަކާއި އިމާރާތްތައް ނުކުރެވޭ ގޮތަށް، އއ.އުކުޅަހުގެ އެކި
ސަރަހައްދުތަކުން ހުސްބިމުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ތަންތަނުން ކައުންސިލަށް އާމްދަނީ ހޯދުމަށާއި،
ކައުންސިލަށް އާމްދަނީ ނުލިބޭ ގޮތަށް އެކި ފަރާތްތަކުން އެތަންތަން ބޭނުންކުރުން ހުއްޓުވުމަށާއި، އެ
ސަރަހައްދުތައް ސާފުކޮށް ބެލެހެއްޓުމަށް ކައުންސިލުން ކުރާ ޙަރަދު ސަލާމަތް ކުރުމަށާއި،
ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ހުސްބިންތައް ބެލެހެއްޓުމަށް އެ ތަންތަން ކުއްޔަށް ދޫކުރުމަށް ، އަދި މި
ތަންތަނަކީ ހިތްފަސޭހަ ސާފުތާހިރު ތަންތަނުގެ ގޮތުގައި ހެދުމަށްޓަކައި އަދި ކައުންސިލުން ގާއިމު
ކުރާ ފެސިލިޓީ، ވޯޓަރސްޕޯޓްސް ހިންގުމަށާއި ބީޗް ކްލަބް ހިންގުމަށް ދޫކުރެވޭ ބިންތައް ކުއްޔަށް
ދިނުމަށްޓަކައި ހެދިފައިވާ އުޞޫލެކެވެ.
ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީހު 3. މި އުޞޫލަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ ، މިއުޞޫލު ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން
ފެށިގެންނެވެ.
ބިން ނުވަތަ އިމާރާތް ހޯދުމަށް 4. ބިން/އިމާރާތް ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ ކައުންސިލުން އެކަމަށް ޙާއްސަކޮށްފައިވާ ފޯމު މެދުވެރިކޮށެވެ.
ހުށަހަޅާނެ ގޮތް

ކައުންސިލަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ 5. ބިން/އިމާރާތް ހޯދުމަށް ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ކައުންސިލަށް ދައްކަންޖެހޭ އެއްވެސް ފައިސާއެއް ވާނަމަ
އެ ފަރާތަކަށް ބިން ދޫކުރަންވާނީ އެ ފައިސާ ދައްކާ ޙަލާސްކުރުމުންނެވެ.
ކުއްޔަށް ދޫކުރެވޭނެ ބިންތައް/އިމާރާތް 6. (ހ) މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ދޫކުރެވޭނީ އަންނަނިވި ބިންތައް ނުވަތަ އިމާރާތްތަކެވެ.
(1) ހުޅަނގު ފަރާތު ވަށާމަގުގެ ފަސް ސަރަހައްދެއްގައި ކައުންސިލުން ޤާއިމް
ކޮށްފައިވާ ކޮންމެ ފެސިލިޓީއެއްގައި ހިމެނޭ ވިޔަފާރީގެ ބޭނުމަށް ދޫކުރާ 2
ސްލޮޓް އަދި ސްޓޯރޫމް؛
(2) ފުޓްބޯޅަ ދަނޑު ސަރަހައްދުން ބީޗް ކްލަބް ހެދުމަށް ދޫކުރާ ބިން؛
(3) ފުޓްބޯޅަ ދަނޑު ސަރަހައްދުން ވޯޓަރ ސްޕޯރޓްގެ ބޭނުމަށް ދޫކުރާ ބިން؛
(4) ހުޅަނގު ފަރާތު ވަށާމަގުގައި ހުރި ގޯތިތަކުގެ ބޮޑުމިނަށް ބަލާ ކޮންމެ 2 ގޯއްޗަކާ
ދިމާލުން 3 ބިން، ކޮންމެ ގޯއްޗަކަށް އެ ގޯއްޗެއްގެ %75 އަށްވުރެ ބޮޑުނޫން
ބިމުގެ ޖާގަ.
ދޫކުރެވޭ ބިންތަކަށް ޢާންމުން ވަނުން 7. އެއްވެސް ސަރަހައްދަކީ ޢާންމުންނަށް ވަދެ އުޅުން މަނާ ސަރަހައްދެއް ނޫނެވެ.
ތިންވަނަ ފަރާތަކަށް ކުއްޔަށް ދިނުން 8. މި އުސޫލުގެ ދަށުން ދޫކުރެވޭ އެއްވެސް ބިމެއް ނުވަތަ ތަނެއް ތިންވަނަ ފަރާތަކަށް ކުއްޔަށް ދިނުމަކީ
މަނާކަމެކެވެ.
ދެވަނަ ބާބު
ކައުންސިލުން ޤާއިމް ކޮށްފައިވާ ފެސިލިޓީތައް
ކައުންސިލުން ޤާއިމް ކޮށްފައިވާ 9. (ހ) ކައުންސިލުން ޤާއިމް ކޮށްފައިވާ ފެސިލިޓީ ދޫކުރުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަމަށް
ފެސިލިޓީ ދޫކުރާނެ ގޮތް
ކައުންސިލުން ބަލަންވާނެއެވެ.
(1) ރަށުގެ ވަށައިގެންވާ ހުސްބިމުގެ 5 ސަރަހައްދެއްގައި ކައުންސިލުން ޤާއިމް
ކޮށްފައިވާ ފެސިލިޓީ އެއް ހުންނަންވާނެ؛
(2) ކޮންމެ ފެސިލިޓީ އެއްގައި ވިޔަފާރީގެ ބޭނުމަށް ދޫކުރެވޭ 2 ސްލޮޓް، 1
ސްޓޯރޫމް، ފެންވެރޭނެ އިންތިޒާމު އަދި ޗޭންޖިންގ ރޫމަކާއި ފާހާނާ ގެ ޙިދުމަތް
ހުންނާނެ ؛
(3) ކޮންމެ ރެޖިސްޓާރޑް ވިޔަފާރި އަކަށް ނުވަތަ އަމިއްލަ ފަރުދަކަށް ދޫކުރަންވާނީ
1 ސްލޮޓް؛
(4) ކައުންސިލުން ޤާއިމް ކޮށްފައިވާ ފެސިލިޓީގައިވާ ތަންތަން ދޫކުރެވޭނީ ޢާންމުކޮށް
ހުޅުވާލެވޭ ބީލަމެއްގެ ތެރެއިން 2 އަހަރު ދުވަހަށެވެ. މުއްދަތު އިތުރު ކުރަން
ބޭނުންވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި މުއްދަތު އިތުރުކުރެވޭނީ ދަޢުލަތުގެ މާލިއްޔަތު
ގަވާއިދާއި އެތްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތި ން؛

(5) ފެސިލިޓީގައި ކުރާ ވިޔަފާރިތަށް ހުޅުވިފައި ހުންނަންވާނެ ގަޑިތަކަކީ ހެނދުނު
6 އިން ރޭގަނޑު 10 އަކަށެވެ.
(ށ) ކުއްޔަށް ދޫކުރެވޭ ތަނުގެ ޙިދުމަތް އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއި ކުރެވޭ ތާރީހުގެ 1 މަސް
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދޭންވާނެއެވެ.
ކުރުން މަނާ ކަންކަން 10. (ހ) ފެސިލިޓީގެ ސްޓްރަކްޗަރއަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ކައުންސިލުގެ ހުއްދަނެތި ގެނައުމަކީ
މަނާކަމެކެވެ.
(ށ) މި ޒޯން އަކީ ކުއައިޓް ޒޯންތަކެއް ގޮތަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޒޯންތަކެއްކަމުން އެއްވެސް
ވަގުތެއްގައި ޢާންމުނަށް އުނދަގޫވާނެހެން އަޑުގަދަކުރުމާއި އަޑުގަދަކޮށް ލަވަޖެހުމަކީ
މަނާކަމެކެވެ.
(ނ) ކުއްޔަށް ދެވިފައިވާ ބޭނުން ފިޔަވާ އިތުރު އެއްވެސްކަމެއް ފެސިލިޓީގައި ކުރުމަކީ މަނާ
ކަމެކެވެ.
(ރ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެފަރާތަކަށް ކުއްޔަށް ދެވިފައިވާ ތަން/ސަރަހައްދު ފިޔަވާ އެހެން
ތަނެއް/ސަރަހައްދެއްގައި އެއްވެސް އެއްޗެއް ބެހެއްޓުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.
ތިންވަނަ ބާބު
ބީޗް ކްލަބް
ބީޗް ކްލަބް ހެދުމަށް ދޫކުރާ ބިން 11. (ހ) ބީޗް ކްލަބްއަކީ ރަށަށް ޒިޔާރަތްކުރާ ފަތުރުވެރިންނަށް ޙާއްސަކޮށްގެން ފަތުރުވެރިން ވަގުތު
ހޭދަކުރުމަށާއި, ކެއިންބުއިމާއި، އެކިކަހަލަ އިންޑޯރ ކުޅިވަރުފަދަ ފެސިލިޓީތައް
ހިމެނޭނެހެން ހެދޭ ކްލަބްއެކެވެ. ބީޗް ކްލަބް ހެދުމަށް ދޫކުރާ ބިންތައް ދޫކުރުމުގައި
ކައުންސިލުން އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ބަލަންވާނެއެވެ.
(1) ބިން ދޫކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވަނީ ބޯޅަދަނޑުގެ ހުޅަނގު ފަރާތުން؛
(2) ބިން ދޫކުރާނީ ދިގުމުއްދަތަކަށް ބިޑް އުސޫލުން؛
(3) މި ތަނުގައި ތަރައްޤީ ކުރާ ބީޗް ކްލަބް ތަރައްޤީ ކުރަން ވާނީ ކައުންސިލުން
ދޭ ކޮންސެޕްޓް ޑިޒައިނަކަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް ކޮންސްޕްޓަށް އެއްވެސް
ބަދަލެއް ގެންނަން ބޭނުންވާނަމަ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅައިގެން ކައުންސިލުގެ
ޖަލްސާއަކުން ފާސްކުރެވިގެން އެބަދަލު ގެނެވިދާނެ ؛
(4) ކައުންސިލުން ދޭ ކޮންސެޕްޓާއި ހިލާފަށް ކައުންސިލުން އިތުރު ހުއްދައެއް
ނެގުމަކާނުލާ ތަރައްޤީ ކުރާނަމަ މަސައްކަތް ވަގުތުން ހުއްޓާލުމަށް އެންގޭނެއެވެ.
އަލުން މަސައްކަތް ފެށުމުގެ ފުރުސަތު ދެވޭނީ މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމަށްފަހު
ދެފަރާތުން އެއްބަސްވެވޭ ގޮތެއްގެ މަތިންނެވެ.
ކުރުން މަނާ ކަންކަން 12. (ހ) ކުއްޔަށް ދެވިފައިވާ ބޭނުން ފިޔަވާ އިތުރު ކަމެއް ބީޗްކްލަބްގައި ކުރުމަކީ މަނާ ކަމެކެވެ.

(ށ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެފަރާތަކަށް ކުއްޔަށް ދެވިފައިވާ ތަން/ސަރަހައްދު ފިޔަވާ އެހެން
ތަނެއް/ސަރަހައްދެއްގައި އެއްވެސް އެއްޗެއް ބެހެއްޓުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.
ހަތަރުވަނަ ބާބު
ވަށާމަގު ހުޅަނގު ފަރާތުން ދޫކުރާ ސަޕޯޓިން ބިން
ވަށާމަގު ހުޅަނގު ފަރާތުން ދޫކުރާ 13. (ހ) ވަށާމަގު ހުޅަނގު ފަރާތުން ދޫކުރާ ބިންތައް ދޫކުރުމުގައި ކައުންސިލުން އަންނަނިވި
ސަޕޯޓިން ބިން
ކަންކަމަށް ބަލަންވާނެއެވެ.
(1) މި ސަރަހައްދުގެ ކޮންމެ ދެގޯއްޗަކާއި ދިމާލުން ޖުމްލަ 3 ބިން
ކަނޑައެޅިފައިއޮންނާނެއެވެ.
(2) މި ސަރަހައްދުން ކޮންމެ ގޯއްޗަކާއި ދިމާލުން އެ ގޯއްޗެއްގެ ބޮޑުމިނަށް ބަލައި
އެ ގޯއްޗަކަށްވުރެ 75% ބޮޑު ނޫން ސައިޒެއްގެ 1 ބިން ހޭޅިފަށުން ފެށިގެން
ކުޑަވެގެން 20 ފޫޓް ދޫކުރުމަށްފަހު ކޮންމެ ގޯއްޗަކަށް ދޫކުރާ ސަޕޯރޓިން
ބިމެއްގެ ގޮތުގައި ދޫކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތަށް 2 ބިން ދޫކުރުމަށްފަހު ބާކީ އޮންނަ
ބިން ބާއްވަންވާނީ އާންމު ބޭނުންތަކަށް އާންމުން ބޭނުންކުރާ ހުސް ބިމެއްގެ
ގޮތުގައެވެ.
(3) ބިން ދޫކުރާނީ އަކަފޫޓަކަށް 3/- ރުފިޔާގެ ރޭޓުން 1 އަހަރު ދުވަހުގެ
މުއްދަތަށެވެ.
(4) ބިން ދޫކުރެވޭނީ ރެޖިސްޓާރޓް ކޮންމެ ގޯއްޗަކަށް 1 ބިމެވެ. އެއީ ވިޔަފާރި
ކުރަމުންދާ ގޯތީގެ ކުރިމަތިން ނުވަތަ ކައިރިން ހުސް ބިން ލިބެން އޮތްނަމައެވެ.
(5) މި ސަރަހައްދުގެ ހޭޅިފަށުން ބީޗަށް ނިކުތުމަށްޓަކައި 1 މީޓަރަށްވުރެ ފުޅާ
ނުވާނެހެން އެއް މަގު 45 ޑިގްރީއަށް ކެނޑިދާނެއެވެ.
(6) ކައުންސިލުގެ ހާއްސަ ހުއްދައެއް ލިބިގެން ކައުންސިލަށް ކުރެހުން ހުށަހަޅާ
ކައުންސިލުން އެޕްރޫވް ކުރުމުން ކައުންސިލުން ހުއްދަ ދޫކުރާ ގޮތެއްގެ މަތިން
ކާބޯތަކެތީގެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދެވިދާނެއެވެ.
(7) ކެއިންބުއިމުގެ ޙިދުމަތް ދިނުމަށް ހުށަހަޅާ ކޮންސެޕްޓާއި ޙިލާފަށް ކުއްޔަށް
ދޫކުރެވޭ ބިން ތަރައްގީ ކޮށްފި ނަމަ ނުވަތަ ކުރަމުންދާކަމަށް ކައުންސިލަށް
ފެނިއްޖެ ނަމަ މި މާއްދާގެ 6 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދަ ބާތިލު
ކުރުމާއެކު ކޮންސެޕްޓާއި އެއްގޮތަށް ބަދަލުކުރުމަށް 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ
މުއްދަތެއް ދެވޭނެއެވެ. މި މުއްދަތުގައިވެސް މިކަން އިސްލާހުނުކޮށްފި ނަމަ މި
އުސޫލުގެ 25 އަދި 26 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ފިޔަވަޅު އެޅޭނެއެވެ.
ހުއްދަ އަލުން ދޫކުރެވޭނީ ކޮންސެޕްޓާއި އެއްގޮތަށް ދެވޭ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި
އިސްލާހުކޮށްފިނަމައެވެ.

(8) ދޫކުރެވޭ ބިމުގައި ގޮނޑި، ބީޗު ގޮނޑި، މޭޒު، އުނދޯލި ފަދަ ތަކެތި
ބެހެއްޓިދާނެއެވެ. އަދި ގޮނޑި/މޭޒު ހިޔާ ކުރުމުގެ ގޮތުން ކޮންމެ މޭޒަކަށް
ކުޑައެއް ބެހެއްޓިދާނެއެވެ. އަދި މިތަކެތި ބަހައްޓަންވާނީ މިސަރަހައްދުގައިވާ
ގަސްތަކަށް ގެއްލުން ނުލިބޭ ގޮތެއްގެމަތިންނެވެ.
(9) ބިން ކުއްޔަށް ނެގުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ ކައުންސިލުން އެކަމަށް ޙާއްސަކޮށްފައިވާ
ފޯމު މެދުވެރިކޮށެވެ.
(10) ހުސްބިންތަކުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅައި ބިންތައް ތަރައްގީކުރުމަކީ ކައުންސިލުގެ
ޒިންމާއެކެވެ. ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތިން އެ ބިމެއް
ސާފުކޮށްބެލެހެއްޓުމަކީ އެއްއިންވެގެން އޮންނަ ބިން ކުއްޔަށް ނަގާފައިވާ
ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ.
(ށ) ބިން ކުއްޔަށް ނަގާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ކޮންސެޕްޓަށް ބަދަލު ގެންނަށް ބޭނުންވެއްޖެ
ހިނދެއްގައި ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅައިގެން ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއަކުން ފާސްކުރެވިގެން
ކޮންސެޕްޓަށް ބަދަލު ގެނެވިދާނެއެވެ.
ކުރުން މަނާ ކަންކަން 14. (ހ) ކުއްޔަށްދެވޭ ބިމަކީ ކުރިމަތީ އޮންނަ ގޯތީގަ ކުރަމުންދާ ވިޔަފާރީގެ ސަޕޯޓިން ބިމެއްގެ
ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމުގެ ގޮތުން ކުއްޔަށް ދޫކުރެވޭ ބިމަކަށްވާތީ ކުއްޔަށް ދެވޭ ބިމުގައި ހަޓު
ޖަހައިގެން ނުވަތަ ނުޖަހާވެސް އައު އެއްވެސް ވިޔަފާރިއެއް ކުރުމާއި، އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ
އެއްޗެއް ވިއްކުމަކީ މަނާކަމެކެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ބިން ކުއްޔަށް ނަގާފައިވާ ފަރާތުން
ކުރިމަތީ އޮންނަ ގޯތީގައި ކުރަމުންދާ ވިޔަފާރިން ވިއްކަމުންދާ ކާބޯއެއްޗެއް ސާރވް ކުރުމަށް
މި މާއްދާ ހުރަހެއްނާޅައެވެ.
(ށ) ކުއްޔަށް ދެވޭ ބިމުގައި ބަދިގެ ހަދައިގެން ނުވަތަ ނުހަދާވެސް އެއްވެސް ކާބޯތަކެއްޗެއް
ކައްކާ ތައްޔާރު ކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.
(ނ) ކުއްޔަށް ދެވޭ ބިމުގައި ރާނައިގެންވެސް އަދި އެނޫން އެހެން ގޮތަކަށްވެސް އެއްވެސް
ބާވަތެއްގެ އިމާރާތެއް ނުވަތަ ބިނާއެއް ހެދުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.
(ރ) މި ޒޯންތަކަކީ ކުއައިޓް ޒޯންތަކެއް ގޮތަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޒޯންތަކެއްކަމުން އެއްވެސް
ވަގުތެއްގައި ޢާންމުނަށް އުނދަގޫވާނެހެން އަޑުގަދަކޮށް ލަވަޖެހުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.
(ބ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން ގްރީން އޭރިއާ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ 20 ފޫޓުގެ ސަރަހައްދުގައި
އެއްވެސް ގޮނޑިއެއް، މޭޒެއް ފަދަ އެއްޗެއް ބެހެއްޓުމަކީ މަނާކަމެކެވެ. އެހެންނަމަވެސް،
މި ޒޯނުން ބޭރުން އަތިރިމަތީގައި ނުވަތަ މި މާއްދާގައި ގްރީން އޭރިއާ ގޮތުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދުގައި ބީޗު ގޮނޑި އަދި ބީޗު ކުޑަ ބެހެއްޓުން މި މާއްދާ
ހުރަހެއްނާޅައެވެ.
(ޅ) ކުއްޔަށްދެވޭ ބިމުގައި ޑައިވް، ސްޕާ، އެކްސްކަރޝަން އަދި މިފަދަ އެއްވެސް ޙިދުމަތެއް
ދިނުމާއި މިފަދަ ހިދުމަތްތައް އިޝްތިހާރުކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ކ) ޕަބްލިކް ޒޯންތަކުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްވެސް ޒޯންއެއްގައި އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ
ވިޔަފާރި ކުރުމަކީ މަނާ ކަމެކެވެ.
(އ) ޕަބްލިކް ޒޯންތަކުގައި ކައުންސިލުގެ ހުއްދަނެތި އެއްވެސް އެއްޗެއް ބެހެއްޓުމަކީ
މަނާކަމެކެވެ. އެހެންނަމަވެސް ކައުންސިލުގެ ހުއްދަ ލިޔުމުން ލިބިގެން، ހުއްދަ ލިބޭ
ގޮތެއްގެ މަތިން މި ޒޯންތަކުގައި ތަކެތި ބެހެއްޓުން މި މާއްދާ ހުރަހެއްނާޅައެވެ. މިގޮތަށް
ބެހެއްޓޭ ތަކެއްޗަކީ އެތަކެތި އާންމުން ބޭނުންކުރުމުގެ ފުރިހަމަ އިހުތިޔާރު ލިބިފައިވާ
ތަކެއްޗަށްވާނެޖެހޭނެއެވެ.
ބައުންޑަރީ ވަކިކުރުން 15. (ހ) ކުއްޔަށްދެވޭ ބިމުގެ އިންތަކާމިންތައް، ބައުންޑްރީ ލައިން އެނގޭގޮތަށް ވަކިކޮށްދިނުމަކީ
ކައުންސިލުގެ ޒިންމާއެކެވެ.
(ށ) އަރިމަތީ ބައުންޑްރީ ވަކިކުރުމަށްޓަކައި 1 ފޫޓަށްވުރެ އުސްނުވާނެހެން ލަކުޑި
ފެންސެއްޖަހަންވާނެއެވެ. ބީޗް ބައުންޑްރީ ވަކި ކުރުމުގެ ގޮތުން 1 މީޓަރަށްވުރެ
އުސްނުވާނެހެން ލަކުޑި ފެންސެއްޖަހަންވާނެއެވެ. އަދި މި ފެންސް ފޮރުވުމަށްޓަކައި
ގަސްހެއްދުމަކީ ބިން ކުއްޔަށްނަގާ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ.
ފަސްވަނަ ބާބު
ވޯޓާރ ސްޕޯރޓްސްގެ ބޭނުމަށް ދޫކުރެވޭ ބިން
ވޯޓާރ ސްޕޯރޓްސްގެ ބޭނުމަށް 16. (ހ) ވޯޓަރ ސްޕޯޓްސްގެ ބޭނުމަށް ދޫކުރާ ބިންތައް ދޫކުރުމުގައި ކައުންސިލުން އަންނަނިވި
ދޫކުރެވޭ ބިން
ކަންކަމަށް ބަލަންވާނެއެވެ.
(1) ބޯޅަދަނޑުގެ ހުޅަނގު ފަރާތުން ވޯޓާރ ސްޕޯރޓް ސްގެ ބޭނުމަށް ބިން
ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.
(2) ވޯޓާރ ސްޕޯރޓްސް އަށް ދޫކުރާ ސަރަހައްދާއި ދިމާލުން މޫދު ހުންނަންވާނީ
ބޮއި އަޅާ ވަކިކުރެވިފައެވެ. މިކަން ކުރުމަކީ ކައުންސިލުގެ ޒިންމާއެކެވެ.
(3) މި ސަރަހައްދުން ބިން ދޫކުރާނީ ޢާންމުކޮށް ހުޅުވާލެވޭ ބީލަމެއްގެ ތެރެއިން 5
އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.
(4) މި ސަރަހައްދުގައި ހަޓު ޖަހަންވާނީ ކައުންސިލަށް ހަޓުގެ ކުރެހުން ހުށަހަޅާ
ކައުންސިލުން ހުއްދަ ލިބިގެންނެއެވެ.
(5) ވޯޓާރ ސްޕޯރޓްސް އަށް ދޫކުރާ ބިމުގައި ހަދާ ހަޓު ހަދަންވާނީ ތިމާވެއްޓާއި
ރަށްޓެހި މެޓީރިއަލް ބޭނުން ކޮށްގެންނެވެ.
(7) ކޮންމެ ސަރަހައްދެއްގައިވެސް އެ ސަރަހައްދެއް އިނގޭގޮތަށް ބޯޑު ޖަހާ
ވަކިކުރެވިފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.

ކުރުން މަނާ ކަންކަން 17. (ހ) ވޯޓަރސްޕޯޓްސްގެ ބޭނުމަށް މޫދުގައި ބޮއި އަޅައި ވަކި ކުރެވިފައިވާ ޒޯންއިން ބޭރުގައި
އެއްވެސް މޮޓޮރައިޒްޑް އުޅަނދެއް ދުއްވުމަކީ މަނާ ކަމެކެވެ. އެހެންނަމަވެސް, މިފަދަ
އުޅަނދުތައް ކަނޑުގެ ސަރަހައްދުގައި ދުއްވިދާނެއެވެ.
(ށ) މި ބިމުގައި ރާނައިގެން ނުވަތަ ކޮންކްރީޓު ބޭނުންކޮށްގެން އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ އިމާރާތެއް
ނުވަތަ ބިނާއެއް ކޮށްގެން ނުވާނެވެއެވެ.
(ނ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެ ފަރާތަށް ދޫކުރެވިފައިވާ ސަރަހައްދު ފިޔަވައި އެހެން
ސަރަހައްދުތަކުގައި އެފަރާތްތަކުގެ އެއްވެސް އެއްޗެއް ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެއެވެ.
(ރ) ބަނދަރާއި އުތުރު ފަރާތުގައި އޮންނަ ވިލާއި މި މާއްދާގެ (ހ) އިން ހުއްދަދެވިފައިވާ ޒޯން
ނޫން އެހެން ސަރަހައްދުތަކަކީ ސޭފް ސްވިމިން ޒޯންތަކެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ
ޒޯންތަކެއް ކަމުން މި ޒޯންތަކުގައި ވޯޓަރ ސްޕޯޓްސް އާއި އެކްސްކާސަންގެ ބޭނުމަށް
އިންޖީނު އެޅި އެއްވެސް އުޅަނދެއް ދުއްވުމާއި ޕާކް ކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.
ހަ ވަނަ ބާބު
އެހެނިހެން
ބިން ބޭނުން ކުރުމުގެ ހުއްދަ ލިބުން 18. އެއްވެސް ވިޔަފާރިއަކަށް ބިން ބޭނުން ކުރުމުގެ ހުއްދަ ލިބުނު ކަމަށް ބެލެވޭނީ ކައުންސިލާއެކު
އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއި ކުރެވުމުންނެވެ.
ޔުޓިލިޓީ ޙިދުމަތްތައް 19. (ހ) ކައުންސިލުގެ ހުއްދަ ލިޔުމުން ލިބިގެން، ދޫކުރެވޭ ބިމުގައި ޔުޓިލިޓީ ޙިދުމަތްތައް ބޭނުން
ކުރެވިދާނެއެވެ.
(ށ) މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ދޫކުރެވޭ ބިންތައް ކުއްޔަށް ނަގާ ފަރާތަކުން ހޯދާ ޔޫޓިލިޓީ
ޚިދުމަތްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަރަންޓް، ފެން، ފަދަ ޚިދުމަތަކާއި ގުޅިގެން ދައްކަންޖެހޭ
ފައިސާއާއި ބިލްތައް ބަރާބަރަށް އެ ބިލެއް ދެއްކުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި،
ކުއްޔަށް ނަގާ ފަރާތުން ދައްކަން ޖެހޭނެއެވެ. މިގޮތުން ހޯދާ ޚިދުމަތްތަކުގެ ފުރިހަމަ ޒިންމާ
ނަގާނީ ކުއްޔަށް ނަގާ ފަރާތުންނެވެ.
މުއްދަތު ހަމަވުމުން ކަންކުރާނެ ގޮތް 20. (ހ) ބިން ބޭނުން ކުރުމަށް ދެވިފައިވައި މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީހުގެ 1 (އެކެއް) މަސްދުވަސް
ކުރިން މުއްދަތު ހަމަވާކަމުގެ ނޯޓިސްއެއް ކައުންސިލުން ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ށ) ބިން ބޭނުން ކުރުމަށް ދެވިފައިވައި މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީހަށް އެއްބަސްވުމުގައި ވާ ގޮތުގެ
މަތިން ކައުންސިލާއި ބިން ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ. އިތުރު މުއްދަތަކަށް ބިން ބޭނުން ކުރަން
އެދޭނަމަ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން 2 (ދޭއް) ހަފުތާ ކުރިން ލިޔުމުން
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މުއްދަތު އިތުރު ކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުން މުއްދަތު އިތުރު ކުރުމާމެދު
ގޮތެއް ނިންމާނީ ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއަކުން ފާސްކުރެވިގެންނެވެ.

ދޫކުރެވޭ ބިމުގެ ސާފުތާހިރުކަން 21. (ހ) މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ދޫކުރެވޭ ބިމުގައި ނުވަތަ ތަނެއްގައި ކުރާ ވިޔަފާރި ނުވަތަ
ބިން/ތަން ބޭނުންކުރުމުގައި އުފެދޭ ކުނި ކައުންސިލުގެ ކުނި މެނޭޖުކުރުމުގެ ނިޒާމުގެ
ތެރެއިން ނައްތާލަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ދޫކުރެވޭ ބިންތައް ސާފުކޮށް ބަލަހައްޓާނީ ބިން ކުއްޔަށް
ނަގާފަރާތުން، އެފަރާތުގެ އަމިއްލަ ޚަރަދުގައެވެ.
(ނ) ކުއްޔަށް ދެވޭ ބިމުގައި ހެދިފައިހުރި ގަހެއް ކޮށުން، ނެގުން، ކެނޑުން ނުވަތަ މިފަދަ
އެއްވެސް ކަމެއް ކުރާނަމަ އެކަމެއް ކުރަންވާނީ ކައުންސިލުގެ ހުއްދަ ލިޔުމުން ލިބިގެން
ހުއްދަ ލިބޭ ގޮތެއްގެ މަތިންނެވެ.
މުދަލަށް ޒިންމާވުން 22. މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ދެވިފައިވާ ތަންތަނުގައި ބެހެއްޓޭ މުދާ ރައްކާތެރިކޮށް ބެލެހެއްޓުމަކީ
ބިން ކުއްޔަށްނަގާ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ.
ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ޙިލާފުވުން 23. ކުއްޔަށް ދެވޭ ބިމުގައި ނުވަތަ ތަނުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާއި ޙިލާފު އެއްވެސް ކަމެއް
ކުރުމަކީ މަނާ ކަމެކެވެ.
ޖޫރިމަނާ އަދި އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު 24. އެހެން ޤާނޫނަކުން ވަކި ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރުމަށް ކަނޑައަޅައިފައި ނުވާ ކަންކަމުގައި، މި އުޞޫލުގައި
ކުރުމަށް އަންގައިފައިވާ ކަމެއް ނުކުރުމުން، ނުވަތަ ނުކުރުމަށް މި އުޞޫލުގައި ހިމެނިފައިވާ ކަމެއް
ކުރުމުން، މި އުޞޫލުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހައި ހިނދަކު، މި ގަވާއިދާ ޚިލާފުވާ
ފަރާތް ނުވަތަ ފަރާތްތަކަށް ފުރަތަމަ ފަހަރަށް އަނގަބަހުން ނަސޭހަތް ދެވޭނެއެވެ. 24 ގަޑިއިރުތެރޭގައި
މައްސަލަ ހައްލު ނުކޮށްފިނަމަ މައްސަލަ ހައްލު ކުރުމަށް ލިޔުމުން ނަސޭހަތްދެވޭނެއެވެ. އެއަށްފަހުވެސް
މައްސަލަ ހައްލު ނުކޮށްފިނަމަ، ގަވާއިދާއި ނުވަތަ އެއްބަސްވުމާއި ޙިލާފަށް ހުރި ކަންކަން ރަނގަޅު
ކުރުމަށް އެންގުމާއެކު 500/- (ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ. އެންގުމުގެ
މުއްދަތުގައިވެސް މައްސަލަ ހައްލު ނުކޮށްފިނަމަ ކަމުގެ ކުޑަ ބޮޑު މިނަށް ބަލައި 500/- (ފަސްސަތޭކަ)
ރުފިޔާއާއި 5,000/- (ފަސްހާސް) ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކޮށް 1 (އެކެއް) އަހަރުދުވަސް
ތެރޭގައި ކައުންސިލުން ވިޔަފާރީގެ ބޭނުމަށް ދޫކުރެވޭ އެއްވެސް ބިމަކަށް އެދި ހުށަނޭޅޭނެހެން
ސަސްޕެންޑް ކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު، މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ކުއްޔަށް ދެވޭ ތަން ނުވަތަ ބިން 25. (ހ) މި އުސޫލުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އެންމެ ފަހު ފިޔަވަޅު އެޅުމަށްފަހުވެސް
ކައުންސިލަށް ނެގުން
ގަވާއިދާއި ނުވަތަ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އިސްލާހު ކުރަން އަންގާފައިވާ ކަންކަން އިސްލާހު
ނުކުރާނަމަ ކުއްޔަށް ނަގާފައިވާ ފަރާތަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް ދިނުމަކާނުލާ ބިން ނުވަތަ
ތަން އަނބުރާ ނެގުމުގެ ފުރިހަމަ އިޙުތިޔާރު ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދަ ހާލަތެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ ބިން ނުވަތަ ތަން ހުސްކުރުމަށް
1 (އެކެއް) ހަފުތާގެ މުއްދަތެއް ކުއްޔަށް ނަގާފައިވާ ފަރާތަށް ދެވޭނެއެވެ. މި މުއްދަތުގެ
ތެރޭގައި ކުއްޔަށް ނަގާފައިވާ ފަރާތުގެ އެއްވެސް މުދަލެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ކުއްޔަށް
ދޫކުރެވުނު ބިން ނުވަތަ ތަނުގައި ވާނަމަ މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ ތަކެތި ގެންދިއުމުގެ
ފުރިހަމަ އިޙުތިޔާރު ބިން ކުއްޔަށް ނަގާފައިވާ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މި މުއްދަތުގެ
ތެރޭގައި ނުގެންދާތަކެތި ނައްތާލުމުގެ ބާރު ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
މާނަކުރުން 26. (ހ) މި އުޞޫލުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހައި ހިނދަކު، އަންނަނިވި
ލަފުޒުތަކާއި ޢިބާރާތްތައް މާނަކުރާނީ ތިރީގައިވާ ގޮތަށެވެ.
(ށ) "ކައުންސިލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ
އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުޞޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު(ގެ ދަށުން
އިންތިޚާބުކޮށްފައިވާ އއ.އުކުޅަހު ކައުންސިލަށެވެ.
(ނ) "ފެސިލިޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހުޅަނގު ފަރާތު ވަށާމަގުގެ ފަސް
ސަރަހައްދެއްގައި ކައުންސިލުން ޤާއިމް ކޮށްފައިވާ ފެސިލިޓީތަކަށެވެ.
(ރ) "ވޯޓަރ ސްޕޯޓްސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މޫދުގައި މޮޓޮރައިޒްޑް ވެސެލް އެއް
ނުވަތަ ނަން މޮޓޮރައިޒްޑް ވެސެލް އެއް ނުވަތަ އާލާތެއް ބޭނުންކޮށްގެން ކުޅޭ
ކުޅިވަރުތަކަށެވެ.